

УДК 34.16:347.736

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.2.6>

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АРБІТРАЖНОГО КЕРУЮЧОГО У СИСТЕМІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ПРИТЯГНЕННЯ

Мушенко В.В.,

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри теорії права,
міжнародного права та приватного права,
ПЗВО «Київський міжнародний університет»
ORCID: 0000-0003-0411-7567*

Бісюк О.С.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
директор Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин та права
ПЗВО «Київський міжнародний університет»
ORCID: 0000-0002-1570-2721*

Мушенко В.В., Бісюк О.С. Дисциплінарна відповідальність арбітражного керуючого у системі юридичної відповідальності: підстави та порядок притягнення.

У статті досліджено питання проблематики правового регулювання відносин забезпечення правомірності у діяльності арбітражних керуючих шляхом притягнення зазначених суб'єктів до дисциплінарної відповідальності як елементу системи юридичної відповідальності у сучасній управлінській системі нашої держави. Встановлено, що юридичний механізм дисциплінарної відповідальності складається із правових норм, які передбачають підставу такої відповідальності, певний вид дисциплінарного стягнення, порядок його накладення, зняття та оскарження, а підставою притягнення до такої відповідальності є дисциплінарний проступок. Проаналізовано Кодекс України з процедур банкрутства, Порядок здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих, Положення про Дисциплінарну комісію арбітражних керуючих та встановлено, що вони містять принципи та засади здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих та притягнення їх до відповідальності. Встановлено, що процедура притягнення до дисциплінарної відповідальності розглядається як спосіб контролю та впливу публічних представницьких органів влади на суб'єктів незалежної професійної діяльності як за зверненням іншої особи, так самостійно ініційована контрольно-наглядовим органом. Охарактеризовано підстави та порядки проведення Мін'юстом планової та позапланової перевірки арбітражних керуючих та запропоновано п'ять груп підстав здійснення таких перевірок. Проаналізовано підстави для внесення до дисциплінарної комісії подання про притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності та алгоритм роботи та повноваження такої комісії. Здійснено теоретико-правове узагальнення про те, що публічний вплив на арбітражних керуючих формується та реалізується виходячи із функцій державного регулювання як окремих напрямів управлінської діяльності держави для регулювання суспільно-економічних відносин. Запропоновано внесення змін до п. 1 статті 19 КУзПБ щодо визначення процедури притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку як системи основних положень, керівних ідей та принципів державної діяльності у сфері нормативно-правового забезпечення господарських відносин.

Ключові слова: арбітражний керуючий, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарний проступок, дисциплінарна комісія, незалежна професійна діяльність, нормативно-правове регулювання, планова та позапланова перевірки, процедура, саморегулівна організація, юридична відповідальність.

Mushenok V.V., Bisiuk O.S. Disciplinary liability of an arbitration manager in the system of legal liability: grounds and procedure for bringing.

The article examines the issue of the legal regulation of relations to ensure legality in the activities of arbitration managers by bringing the specified subjects to disciplinary liability as an element of the system of legal liability in the modern management system of our state. It is established that the legal mechanism of disciplinary liability consists of legal norms that provide for the basis for such liability, a certain type of disciplinary penalty, the procedure for its imposition, removal and appeal, and the basis for bringing such liability is a disciplinary offense. The Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures, the Procedure for Controlling the Activities of Arbitration Managers, the Regulations on the Disciplinary Commission of Arbitration Managers have been analyzed and it has been established that they contain the principles and foundations of controlling the activities of arbitration managers and holding them accountable. It has been established that the procedure for holding disciplinary liability is considered a method of control and influence of public representative bodies of power on subjects of independent professional activity both at the request of another person and independently initiated by the control and supervisory body. The grounds and procedures for conducting scheduled and unscheduled inspections of arbitration managers by the Ministry of Justice have been characterized and five groups of grounds for conducting such inspections have been proposed. The grounds for submitting a submission to the disciplinary commission on holding an arbitration manager accountable for disciplinary liability and the algorithm of the work and powers of such a commission have been analyzed. A theoretical and legal generalization has been made that public influence on arbitration managers is formed and implemented based on the functions of state regulation as separate areas of state management activity for the regulation of socio-economic relations. Amendments to clause 1 of article 19 of the Code of Civil Procedure are proposed to determine the procedure for bringing an arbitration manager to disciplinary liability for committing a disciplinary offense as a system of basic provisions, guiding ideas and principles of state activity in the field of regulatory and legal support of economic relations.

Key words: arbitration manager, disciplinary liability, disciplinary offense, disciplinary commission, independent professional activity, regulatory and legal regulation, scheduled and unscheduled inspections, procedure, self-regulatory organization, legal liability.

Постановка проблеми. Юридична відповідальність є одним із фундаментальних правових явищ, без якого не можливе існування права як нормативної системи. Чим більш складними стають суспільні відносини, що піддаються правовому регулюванню, тим чіткіше проявляється роль юридичної відповідальності у цьому процесі. Численні обмеження стосовно глобально-трансформаційних процесів обумовлюють необхідність існування ефективно працюючої системи забезпечення дотримання цих обмежень і досить часто за допомогою примусових засобів. Одним із елементів такої системи є юридична відповідальність.

Дисциплінарна відповідальність як один із видів юридичної відповідальності у вітчизняному праві характеризується встановленням карально-виховного впливу у сфері забезпечення правомірності трудових правовідносин. Узагальненням сутності такої відповідальності є обов'язок найманого працівника відповідати перед роботодавцем (власником або уповноваженим ним органом) за вчинену ним неправомірну поведінку (дисциплінарний проступок) і понести дисциплінарне стягнення у відповідності до норм чинного законодавства.

У сучасній системі регулювання суспільно-економічних відносин на діяльність арбітражного керуючого поширюються норми законодавства про притягнення його до дисциплінарної відповідальності у разі невиконання або неналежного виконання своїх обов'язків під час здійснення ним повноважень розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора, керуючого реструктуризацією або керуючого реалізацією.

Мета дослідження. Виходячи з окресленої вище проблематики та наявності різних позицій у царині правової науки, основною ідеєю даної статті є спроба дослідження дисциплінарної відповідальності як теоретико-правової категорії у системі юридичної відповідальності та особливостей сучасного стану нормативно-правового регулювання притягнення до дисциплінарної відповідальності арбітражного керуючого, а також надати пропозиції щодо удосконалення такого виду публічно-управлінських відносин.

Стан опрацювання проблематики. У наукових дослідженнях таких науковців та дослідників-практиків як Жураховська Л. [1]; Мітіна Н. [2]; Селіванов А. [3]; Тведохліб Ю. [4]; Гуртовий В.

[5], Донков С., Соколик Д., Мірошніченко А. [6] досліджено особливості нормативного регулювання діяльності арбітражних керуючих, а також певним чином розкрито питання застосування до нього заходів юридичної відповідальності (цивільно-правової, адміністративної, дисциплінарної, кримінальної).

Зокрема, більш детально досліджено особливості правового статусу та суспільного становища арбітражного керуючого у системі інституту банкрутства у наступних дослідженнях. Жураховська Л.В. характеризує правовий статус арбітражного керуючого та його правове становище у правовідносинах із питань банкрутства, а також визначає шляхи вдосконалення законодавства у сфері врегулювання арбітражного управління в інституті банкрутства [1]. Мітіна Н.І. характеризує арбітражного керуючого як суб'єкта різноманітних відносин, які мають різну галузеву належність, серед яких основними групами є господарські та трудові відносини [2],

Особливості притягнення арбітражних керуючих до різних видів юридичної відповідальності є об'єктом дослідницького інтересу сучасних фахівців-аналітиків. Зокрема, Гуртовий Володимир, як адвокат та член Комітету з питань банкрутства НААУ, зазначив про те, що питання відповідальності арбітражних керуючих ніколи не втрачає своєї актуальності, а регулярні зміни законодавства спонукають арбітражних керуючих коригувати свою діяльність, залишаючись в правовому полі. Незважаючи на активну роботу наукового та дослідницького загалу, залишається безліч проблеми щодо уникнення неправомірних дій арбітражних керуючих, які виникають під час провадження у справі про банкрутство [5].

Донков С., Соколик Д. та Мірошніченко А. пропонують результати дослідження наслідків застосування заходів дисциплінарної відповідальності арбітражних керуючих як одного з видів юридичної відповідальності у галузі неплатоспроможності та банкрутства. Дослідники визначають причиною вчинення дисциплінарних проступків арбітражним керуючим – неправомірне здійснення своєї професійної діяльності як публічно-правових функцій, що стосуються управління та реалізації активів підприємств-банкрутів задля погашення кредиторської заборгованості [6].

Зазначені вище та інші наукові і аналітичні розробки сприяють кращому розумінню проблематики правового регулювання відносин забезпечення правомірності у діяльності арбітражних керуючих. Проте потребує більш детального дослідження проблематика сутності дисциплінарної відповідальності як елементу системи юридичної відповідальності, а також порядку притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності у сучасній управлінській системі нашої держави.

Виклад основного матеріалу. Для забезпечення розбудови в Україні громадянського суспільства, важливим завданням законодавця є закріплення ефективного інституту юридичної відповідальності в усіх сферах суспільних відносин. Такий інститут повинен забезпечувати швидке реагування на неправомірну поведінкову діяльність будь-яких учасників зазначеного виду суспільних відносин та застосування справедливих юридичних санкцій за вчинені правопорушення.

Відповідно до статті 21 Кодексу України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII, арбітражні керуючі несуть за свої дії та бездіяльність цивільно-правову, адміністративну, кримінальну та дисциплінарну відповідальність у порядку і обсягах, встановлених законом [7].

Як слушно зазначає Гуртовий Володимир, найбільш поширеним видом відповідальності арбітражних керуючих, як суб'єктів незалежної професійної діяльності, є дисциплінарна відповідальність [5]. Юридичний механізм дисциплінарної відповідальності складається із правових норм, які передбачають підставу дисциплінарної відповідальності, певний вид дисциплінарного стягнення, порядок його накладення, зняття та оскарження. Підставою для притягнення будь-якого уповноваженого суб'єкта «до юридичної відповідальності є дисциплінарний проступок, склад якого традиційно включає суб'єкт, суб'єктивну сторону, об'єкт, об'єктивну сторону» [8, с. 160].

Основні засади дисциплінарної відповідальності арбітражного керуючого визначені такими нормативно-правовими актами: 1) Кодекс України з процедур банкрутства (надалі – КУзПБ) [7]; 2) Порядок здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 06.12.2019 № 3928/5 [9]; 3) Положення про Дисциплінарну комісію арбітражних керуючих, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 25.09.2019 № 2993/5 [10].

Вказаними актами визначено основні принципи та засади здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих та притягнення їх до відповідальності у разі невиконання або неналежного виконання своїх обов'язків під час виконання будь-якого виду своїх повноважень:

1) розпорядника майна; 2) керуючого санацією; 3) ліквідатора; 4) керуючого реструктуризацією; 5) керуючого реалізацією.

Проведені дослідження дають підстави зазначити, що підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності арбітражного керуючого, згідно з нормами статті 19 КЗпПБ, є вчинення ним такого виду неправомірного діяння (дисциплінарного проступку): 1) зайняття діяльністю, несумісною з професійною діяльністю; 2) порушення правил професійної етики; 3) невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків; 4) невиконання статуту та рішень саморегулювальної організації арбітражних керуючих [7].

Поряд із характеристиками видів дисциплінарних проступків, КУЗПБ передбачає такі види дисциплінарних стягнень, які застосовуються до арбітражного керуючого: 1) попередження; 2) догана; 3) тимчасове зупинення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого та позбавлення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого [7].

Звернувши увагу на нормативно-правові характеристики видів дисциплінарних проступків та покарань за їх вчинення, здійснимо аналіз процедурних питань інституційної реалізації дисциплінарної відповідальності. Проведені дослідження дають підстави до узагальнення про те, що реалізація такого виду відповідальності повинна складатися з двох базових елементів: 1) здійснення контрольно-наглядової процедури за діяльністю арбітражного керуючого; 2) притягнення до дисциплінарної відповідальності арбітражного керуючого за наслідками вчинення ним дисциплінарного проступку. Тобто, зазначена процедура розглядається нами як універсальні правила для взаємодії органів публічних представницьких органів влади із суб'єктами незалежної професійної діяльності. Хоча, слід уточнити, що процедура притягнення до дисциплінарної відповідальності арбітражного керуючого може охоплювати як процедури за зверненням особи, так самостійно ініційовані контрольно-наглядовим органом перевірки правомірності його діяльності.

Повноваженням державного органу з питань банкрутства є встановлення порядку здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих, перевірки організації їх роботи, дотримання ними вимог законодавства з питань банкрутства (абз. 7 ч. 1 статті 3) [7]. Таке повноваження отримало нормативно-правове закріплення шляхом затвердження Міністерством юстиції України (надалі – Мін'юст) Порядок здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих (надалі – Порядок) [8].

Зазначеним Порядком встановлено, що контроль за діяльністю арбітражних керуючих здійснюється шляхом проведення планових і позапланових перевірок, процедурно-правовий механізм яких доцільно більш детально проаналізувати.

Отже, планова перевірка проводиться відповідно до плану проведення перевірок діяльності арбітражних керуючих, затвердженого наказом Мін'юсту, не більше одного разу на два роки за період з дати призначення господарським судом арбітражного керуючого розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором, керуючим реструктуризацією, керуючим реалізацією у справі про банкрутство (неплатоспроможність), а у разі проведення попередньої планової перевірки – з дати початку її проведення.

Поряд із чітким закріпленням періодичності проведення планової перевірки за діяльністю арбітражного керуючого, у Положенні також містяться застереження щодо підстав не проведення такої перевірки (зупинення права на здійснення діяльності арбітражного керуючого на строк понад 30 днів), а також забороняється проведення повторної перевірки з питань, що вже перевірялися. Крім того, попередні періоди, що перевірялися раніше, не можуть бути предметом наступних перевірок, крім перевірки за зверненням фізичної чи юридичної особи [8].

Поряд із характеристикою визначених Положенням підстав проведення планової перевірки діяльності арбітражного керуючого, проаналізуємо наявні підстави для проведення позапланової перевірки, які нами розділено на шість груп.

Перша група – подання арбітражним керуючим письмової заяви до органу контролю про проведення перевірки за його бажанням.

Друга група – надходження звернення (скарги) від фізичних та/чи юридичних осіб щодо дій арбітражного керуючого з викладенням обставин невиконання або неналежного виконання ним покладених на нього повноважень, з яких вбачається необхідність здійснення контролю.

Третя група – неподання або подання не в повному обсязі арбітражним керуючим у встановлений строк документів: 1) обов'язкової звітності або виявлення недостовірних даних у документах обов'язкової звітності; 2) що підтверджують виконання розпорядження про усунення порушень,

виявлених за результатами проведення перевірки, в установлений органом контролю термін; 3) що не підтверджують виконання такого розпорядження в повному обсязі.

Четверта група – виявлення Мін'юстом або територіальним органом Мін'юсту в процесі реалізації повноважень у сфері банкрутства ознак невиконання або неналежного виконання арбітражним керуючим покладених на нього обов'язків.

П'ята група – невиконання арбітражним керуючим вимог рішень (ухвал, постанов) господарського суду у справах про банкрутство (неплатоспроможність).

Оскільки у разі виявлення під час перевірки діяльності арбітражного керуючого порушень норм законодавства державний орган з питань банкрутства може зупинити діяльність арбітражного керуючого та передати матеріали на розгляд дисциплінарної комісії для застосування до порушника дисциплінарного стягнення, то нами виділяється Шоста група проведення позапланової перевірки – встановлення Дисциплінарною комісією невідповідності висновків Акта перевірки вимогам законодавства та ініціювання здійснення додаткового контролю та ініціювання нею здійснення органами контролю додаткового контролю на підставі звернень фізичних та юридичних осіб, які надійшли на її розгляд [8; 9].

Звернувши увагу на підстави проведення планової та позапланової перевірок діяльності арбітражного керуючого, також зазначимо, що предметом таких перевірок є відповідність арбітражного керуючого вимогам, визначеним у КУЗПБ, а також додержання арбітражним керуючим вимог Конституції України, Господарського процесуального кодексу України, іншого законодавства з питань банкрутства та законодавства про оплату праці під час здійснення ним повноважень розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора, керуючого реструктуризацією, керуючого реалізацією у справах про банкрутство (неплатоспроможність) за період, що підлягає плановій перевірці, або при настанні підстав здійснення позапланової перевірки.

Для розгляду питання щодо притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку утворюється дисциплінарна комісія у встановленому державним органом з питань банкрутства порядку. Зазначена комісія розглядає подання державного органу з питань банкрутства, саморегульованої організації арбітражних керуючих про притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності. У разі надходження звернень фізичних і юридичних осіб щодо неправомірної діяльності арбітражних керуючих, направляє відповідні звернення на перевірку до державного органу з питань банкрутства чи саморегульованої організації арбітражних керуючих. Також дисциплінарна комісія приймає рішення на підставі подання державного органу з питань банкрутства чи саморегульованої організації арбітражних керуючих про застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення, під час визначення якого враховується ступінь вини арбітражного керуючого, тяжкість вчиненого ним дисциплінарного проступку, а також те, чи застосовувалися раніше до арбітражного керуючого дисциплінарні стягнення (стаття 22) [7].

Проаналізуємо підстави для внесення до дисциплінарної комісії подання про притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності:

- встановлення факту подання арбітражним керуючим у документах, які подаються для отримання свідоцтва на право здійснення такої діяльності, неправдивих відомостей;
- вчинення арбітражним керуючим протягом року після винесення припису чи розпорядження повторного порушення, аналогічного раніше вчиненому;
- невиконання арбітражним керуючим розпорядження в терміни, визначені органом контролю;
- відмова арбітражного керуючого в проведенні перевірки;
- грубе порушення законодавства під час виконання повноважень, що призвело до порушення прав та законних інтересів боржника та/або кредиторів боржника;
- встановлення за результатами перевірки неможливості виконувати арбітражним керуючим своїх повноважень (втрата громадянства України, набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо такої особи, встановлення факту зайняття діяльністю, несумісною з діяльністю арбітражного керуючого тощо).

Варто зазначити, що у разі виявлення під час перевірки діяльності арбітражного керуючого порушень норм законодавства державний орган з питань банкрутства може зупинити діяльність арбітражного керуючого та передати матеріали на розгляд дисциплінарної комісії для застосування до порушника дисциплінарного стягнення.

На засіданні дисциплінарної комісії приймаються рішення шляхом голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів комісії. За результатами розгляду питання порядку денного Комісія приймає одне з таких рішень: 1) застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення на підставі подання структурного підрозділу Мін'юсту чи саморегульованої організації; 2) відхилення зазначеного вище подання; 3) ініціювання проведення позапланової перевірки, якщо вбачається необхідність проведення додаткового контролю; 4) скасування висновків акта планової або позапланової перевірки діяльності арбітражного керуючого за умови встановлення їх невідповідності вимогам законодавства; 5) ініціювання проведення повторної планової перевірки; 6) відмову в задоволенні звернення фізичної або юридичної особи щодо діяльності арбітражного керуючого.

За результатами засідання та за поданням дисциплінарної комісії, Державний орган з питань банкрутства застосовує до арбітражних керуючих дисциплінарні стягнення. Рішення про застосування дисциплінарного стягнення приймається протягом двох місяців з дня виявлення дисциплінарного проступку, але не пізніше одного року з дня його вчинення. Про застосування до арбітражного керуючого дисциплінарного стягнення вноситься запис до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України.

Отже, досліджуючи засоби публічного впливу на арбітражних керуючих як суб'єктів вчинення дисциплінарних проступків, слід зазначити, що такий вплив «формується та реалізується виходячи із функцій державного регулювання як окремих напрямів управлінської діяльності держави» [10, с. 34]. Такі напрямки реалізуються з метою: 1) забезпечення соціальної спрямованості економіки нашої держави; 2) стимулювання важливих суспільно-економічних видів господарської діяльності; 3) забезпечення економічної безпеки суспільства; 4) «захисту прав і законних інтересів громадян від протиправних посягань у сфері трудових, соціальних, податкових та інших правовідносин» [11, с. 180].

Висновки. Правова природа державного нормативно-правового регулювання різного типу суспільних відносин відзначається детальною правовою регламентацією принципів форм і методів його здійснення. Виявлення фактів порушення норм чинного законодавства арбітражним керуючим можливо здійснити при проведенні планової перевірки його діяльності, або встановити за результатами проведення позапланової перевірки.

Запропоновано внесення змін до п. 1 статті 19 КУЗПБ щодо визначення процедури притягнення арбітражного керуючого до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку як системи основних положень, керівних ідей та принципів державної діяльності у сфері нормативно-правового забезпечення господарських відносин. На нашу думку, таке нормативно-правове удосконалення надасть змогу послідовно, комплексно й системно здійснювати державне регулювання діяльності арбітражного керуючого, а відповідно й сприяти розвитку інституту відновлення платоспроможності та забезпечувати економічне зростання України у цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Жураковська Л.В. Теоретико-правовий аналіз правового статусу арбітражного керуючого та його становище в системі інституту банкрутства в Україні. *Юридичний вісник*. 2018. № 3. С. 31–39. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v3_2018/7.pdf.
2. Мітіна Н.І. Правовий статус арбітражного керуючого за законодавством України. ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України». 2014. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c991101f-cfb0-4940-80cc-078d90e921e6/content>.
3. Селіванов А.О. Правосуб'єктність арбітражного керуючого в процедурі банкрутства (проблемні питання). *Санація та банкрутство*. 2010. № 1. С. 118–120.
4. Тведохліб Ю.В. Місце арбітражного управління при розгляді справ про банкрутство. *Санація та банкрутство*. 2014. № 2. С. 102–105.
5. Гуртовий В.С. Відповідальність арбітражних керуючих: новели законодавства, підстави та порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. *HIGHER SCHOOL OF ADVOCACY*. 17.04.2020 р. URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5fd/a16/e58/5fda16e58cda3933706224.pdf>.
6. Донков С.П., Соколик Д.О., Мірошніченко А.М. Системні проблеми законодавства про дисциплінарну відповідальність арбітражних керуючих. *ПРАВО-JUSTICE*. 2020. № 11.

URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5fd/a16/e58/5fda16e58cda3933706224.pdf>.

7. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
8. Порядок здійснення контролю за діяльністю арбітражних керуючих: затверджене наказом Міністерства юстиції України від 06.12.2019 р. № 3928/5 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1228-19#Text>.
9. Положенням про Дисциплінарну комісію арбітражних керуючих: затверджене наказом Міністерства юстиції України від 25.09.2019 р. № 2993/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1068-19#Text>.
10. Курило В.І., Гоцуляк Є.М., Мушенко В.В. Провадження по справах про адміністративну відповідальність за невиконання податкового обов'язку. Монографія. Ніжин, 2015. 169 с.
11. Галунько В.В. Публічний інтерес у адміністративному праві. *Форум права*. 2010. № 4. С. 178–182. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10gvvvp.pdf>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 10.02.2026

Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації: 05.03.2026

© Мушенко В.В., Бісюк О.С., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0